

බුද්ධශාසන අමාත්‍යාංශය
බෞද්ධ කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව
 ශ්‍රී බු. ව. 2564 - දහම් පාසල් ශ්‍රේණි විභාගය - 2020

154863

7 ශ්‍රේණිය

විභාග අංකය :

කාලය පැය 01 යි.

- (i) කොටසේ ප්‍රශ්න සියල්ලටත් (ii) කොටසින් තෝරාගත් තවත් ප්‍රශ්න හතරකටත් පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
 (i) කොටස සඳහා ලකුණු (2 x 20) 40 යි. (ii) කොටස සඳහා ලකුණු (15 x 04) 60 යි.

I කොටස

01 සිට 20 දක්වා නිවැරදි පිළිතුර යටින් ඉරන් අඳින්න.

01. පළමු ධර්ම දූත පිරිසට අයත් නොවූයේ

- (i) පස්වග හික්මුන් වහන්සේලා ය. (ii) යස තෙරණුවන් වහන්සේ ය.
 (iii) යස තෙරණුවන්ගේ යහළු පිරිස ය. (iv) හද්දවග්ගිය තෙරවරු ය.

02. ආදිත්ත පරියාය සූත්‍රය අසා රහත් ඵලයට පත් වූවෝ කවරහු ද ?

- (i) උපතිස්ස පරිවෘජියාය. (ii) කෝලික පරිවෘජියාය.
 (iii) තුන් බැ ජට්ඨියන් සහ දහසක් පිරිස ය. (iv) පස්වග මහණුන් ය.

03. චේතවන උයන සසුනට පූජා කරන ලද්දේ කා විසින් ද ?

- (i) ඕම්බිසාර රජතුමා විසිනි. (ii) සුද්ධෝදන රජතුමා විසිනි.
 (iii) කොසොල් රජතුමා විසිනි. (iv) අනාරාමිණ්ඩක සිටුතුමා විසිනි.

04. සාද්ධිමත් හික්මුන් වහන්සේලා අතර අග තනතුරට පත්වූයේ කවුද ?

- (i) සැවිසුන් මහ රහතන් වහන්සේය. (ii) මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේය.
 (iii) මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ ය. (iv) අනුරුද්ධ මහ රහතන් වහන්සේය.

05. බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ නිසා

- (i) සුගත නම් වන සේක. (ii) අරහං නම් වන සේක.
 (iii) ලෝක විදු නම් වන සේක. (iv) හගවා නම් වන සේක.

06. ප්‍රතිපත්ති පූජාවක් ලෙස සැලකෙන්නේ මින් කුමක් ද ?

- (i) බුද්ධ පූජාව (ii) බෝධි පූජාව
 (iii) සිල් රැකීම (iv) ආහාර පූජාව

07. බුදුගුණාලංකාරයේ කතුවරයා කවුද ?

- (i) අලගියවත්ත මුකවෙට්ඨිකා ය. (ii) ධර්මසේන හිමියන් ය.
 (iii) විදගම මහා චෛත්‍යිය මාහිමියන් ය. (iv) ගුරුචෝමී පට්ඨවරයා ය.

08. නුවණැති බව, උත්සාහවත්ත බව හා ආත්ම විශ්වාසය පුද්ගලයාගේ දියුණුව ඇතිකරවන බව කියැවෙන ජාතක කතාව මින් කුමක්ද ?

- (i) වුල්ල පද්ම ජාතකය (ii) වුල්ල සෙට්ඨි ජාතකය
 (iii) වුල්ල ධර්මපාල ජාතකය (iv) වුල්ල ධනුර්ධර ජාතකය

09. අප සිත් තුළ හටගැනෙන ප්‍රධාන අකුසල සිහිවිලි (අකුසල මූල) ගණන කීයද ?
 (i) 03 කි. (ii) 05 කි.
 (iii) 04 කි. (iv) 06 කි.
10. මෙමග්‍රී භාවනාව වැඩිමෙන් ලැබෙන ආතිසංස ඵලාලංකාර ගැන සඳහන්ව ඇත්තේ කිහිපම සූත්‍රයේ ද ?
 (i) කරණියමෙත්ත සූත්‍රයේ ය. (ii) මිත්තාතිසංස සූත්‍රයේ ය.
 (iii) මෙත්තාතිසංස සූත්‍රයේ ය. (iv) මහා මංගල සූත්‍රයේ ය.
11. දියුණුවන පුද්ගලයකුගේ ලක්ෂණ 15 ක් ඇතුළත් සූත්‍රය මින් කුමක් ද ?
 (i) රතන සූත්‍රය. (ii) වසල සූත්‍රය.
 (iii) පරාභව සූත්‍රය. (iv) කරණිය මෙත්ත සූත්‍රය.
12. සත්තුස්සක ගුණයෙන් නිරූපණය වන්නේ
 (i) අධික මාත්‍රය නැති බව යි. (ii) ලද දෙයින් සතුටුවන ගතිය යි.
 (iii) පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැකි බව යි. (iv) මෘදු බව යි.
13. ධම්ම පදය, සද්ධම්මෝපායනය ආදී ග්‍රන්ථ ඇසුරින් ලියැවී ඇති කාව්‍ය කෘතිය මින් කුමක් ද ?
 (i) සද්ධර්ම රත්නාවලිය. (ii) ලෝකෝපකාරය.
 (iii) සුභාෂිතය. (iv) ලෝවැඩ සගරාව.
14. කෝට්ටේ යුගයේ දී ලක්දිව සාහිත්‍යයට එකතු වූ විශේෂ සාහිත්‍යාංගය මින් කුමක් ද ?
 (i) මහා කාව්‍ය (ii) වීර කාව්‍ය
 (iii) උපදේශ කාව්‍ය (iv) ප්‍රශස්ති කාව්‍ය
15. "අභිධ්‍යා" යනු
 (i) දඩි ලෝභය යි. (ii) නොදැනීම යි.
 (iii) තරභව යි. (iv) වැරදි දැකීම යි.
16. දස අකුසල් අතුරින් වචනයෙන් සිදුවන අකුසල කර්ම ගණන කීයද ?
 (i) තුනකි. (ii) පහකි.
 (iii) දෙකකි. (iv) හතරකි.
17. බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ භාවකාලීන උපස්ථායකවරයකු නොවන්නේ මින් කවුද ?
 (i) නාගික තෙරණුවෝ ය. (ii) ආනන්ද තෙරණුවෝ ය.
 (iii) උපවාන තෙරණුවෝ ය. (iv) පුන්ද තෙරණුවෝ ය.
18. උපන් ද සිට මරණය දක්වා අප ශරීරයේ සිදුවන වෙනස්වීම් හැඳින්වෙන ධර්මානුකූල පදය මින් කුමක් ද ?
 (i) ජාති දුක් (ii) ව්‍යාධි දුක්
 (iii) ජරා දුක් (iv) මරණ දුක්
19. රූප, වේදනා, සංඝ්ඤා, සංඛාර හා විෂ්ඤාණ යනු
 (i) පංච නිවරණ යි. (ii) පංචස්ඛන්ධය යි.
 (iii) පංච අභිඤ්ඤා යි. (iv) පංච භීලය යි.
20. තුන්වන ධර්ම සංගායනාව සිදුවූයේ බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් කොපමණ කලකට පසුව ද ?
 (i) වසර සියයකට පසුව ය. (ii) මාස තුනකට පසුව ය.
 (iii) වසර දෙසිය තිස්සයකට පසුව ය. (iv) වසර දෙසිය දහඅටකට පසුව ය.

(ලකුණු 2 × 20 = 40)

II කොටස

01. හිස්තැන් පුරවන්න.

- (i) වරද හික්බවේ වාරිකං හිතාය බහුජන සුඛාය, ලෝකානුකම්පාය
හිතාය සුඛාය දේව මා ඒකේන ද්වේ අගමිත්ත.
- (ii) බුදුරජාණන් වහන්සේ සහ ප්‍රතිපත්ති පූජා සුදුසු හෙයින්
නම් වන සේක.
- (iii) සියලුම වැරදි කරන්නේ අපිරිසිදු විමෙන් නිසා, සිත කිරීම
සඳහා ක්‍රමයක් බුදුදහමෙහි ඉදිරිපත් වේ. එයට යැයි කියනු ලැබේ.
- (iv) බලෙන් හෝ සිත් ඇතිව සියතින් හෝ උපදෙස් දී ඔහු ලවා
හෝ අනුන් සතු දෙයක් කළහොත් ඒ පවෙන් නිරයෙන් නිරයට පැමිණෙයි.
- (v) කථාවන්ද්‍රුප්පකරණය සම්පාදනය විමෙන් පිටකය සජ්ජාපනයෙන් යුතුව
සම්පූර්ණ විය. ඒ අනුව පෙරවැදී පාලි සම්පූර්ණ වූයේ ද මෙම
ධර්ම සංගීතිකයෝ ය.

(ලකුණු 03 x 5 = 15)

02. (i) ධර්මාශෝක රාජ්‍ය සමය ශාසනික වශයෙන් වැදගත් වන්නේ ඇයිදැයි පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 05)
- (ii) තෙවන ධර්ම සංඝායනාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ධර්ම දූත කණ්ඩායම් පිටත් කළ රටවල් නවය හා එම දූත
කණ්ඩායම්හි ප්‍රධානත්වය දරූ හිමිවරුන්ගේ නම් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 10)
03. (i) පෞද්ගලික පිරිසිදුකම, පාරිසරික පිරිසිදුකම හා නිවැරදි සෞඛ්‍ය පුරුදු නිරෝගි දිවිපැවැත්මකට හේතුවන
අයුරු පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 05)
- (ii) පෞද්ගලික පිරිසිදුකමට අදාළ නිවැරදි සෞඛ්‍ය පුරුදු පිළිබඳව ඔබේ පාසලේ සිසුන් දැනුවත් කිරීම
සඳහා සුදුසු අත් පත්‍රිකාවක් පිළියෙළ කරන්න. (ලකුණු 10)
04. (i) පහත සඳහන් මංගල කරුණු පහ වෙන වෙනම හඳුන්වා දෙන්න.
 - (i) අසේවනාවබාලානං
 - (ii) පූජාවපූජනීයානං
 - (iii) බාහුසච්චං
 - (iv) විනයෝචසුසික්ඛිතෝ
 - (v) සුභාසිතාවයාවාචා

(ලකුණු 05)
- (ii) මෙහි සඳහන් පළමු හා සිව්වන කරුණු ඔබේ ජීවිතය සාර්ථක කරගැනීමට උපකාර වන අයුරු පැහැදිලි
කරන්න. (ලකුණු 10)

05. (i) චතුරාර්ය සත්‍ය නම්කර, ධම්මවස්සාවටත්තන සුත්‍රයේ දක්වන පරිදි දුක්ඛ සත්‍යය හඳුන්වා දෙන්න.
(ලකුණු 05)

(ii) ඉපදීම මෙන් ම මරණය දුක් ලෙස හඳුන්වා ඇත්තේ කවර හේතු නිසාදැයි පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 10)

06. (i) "යහපත් කොට යෙතැයි - සුන්දර තැනට සැපතැයි
සොඳුරු බස් කියතැයි - කියති ඒ මුනිරජ්‍යට සුභතැයි "

මෙම කවියෙහි සඳහන් බුද්ධාණය විස්තර කර දක්වන්න.
(ලකුණු 05)

(ii) "සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති" මෙම ගාථාව නිවැරදිව සම්පූර්ණ කර ලියන්න. එහි අර්ථයද ලියන්න.
(ලකුණු 10)

බුද්ධශාසන අමාත්‍යාංශය
බෞද්ධ කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

ශ්‍රී.බු.ව 2564 - දහම් පාසල් ශ්‍රේණි විභාගය - 2020

07 - ශ්‍රේණිය

පිළිතුරු පත්‍රය

- (I) කොටසේ ප්‍රශ්න සියල්ලටත් (II) කොටසින් තෝරාගත් කවත් ප්‍රශ්න හතරකටත් පමණක් පිළිතුරු යපයන්න.
(I) කොටසට ලකුණු (2 × 20) 40 කි. (II) කොටස සඳහා ලකුණු (15 × 4) 60 කි.

මූලාශ්‍රය - 07 ශ්‍රේණිය පෙළ පොත

I - කොටස

01. නිවැරදි පිළිතුර යවන්නේ ඉරක් අදින්න.

ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුර	පිටු අංකය	පේදය/ හැරවි/ පාඨය	ලකුණු
01	(IV) හද්දවස්ගිය තෙරවරු ය.	02	03	02
02	(III) තුන් බෑ ජව්ලයන් සහ දහසක් පිරිස ය.	03	02	02
03	(I) බිම්බසාර රජතුමා විසිනි	04	01	02
04	(II) මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේ ය.	04	03	02
05	(II) අරහං නම් වන සේක.	07	03	02
06	(III) සිල් රැකීම	07	04	02
07	(III) විදාගම මහා මෙමන්ත්‍රය මාහිමියන් ය.	07	01	02
08	(II) වුල්ල සෙට්ඨි ජාතකය	14	03	02
09	(I) 03 කි.	15	04	02
10	(III) මෙත්තානිසංස සූත්‍රයේ ය.	18	02	02
11	(IV) කරණිය මෙත්ත සූත්‍රය.	25	01	02
12	(II) ලද දෙයින් සතුටුවන ගතිය යි.	27	03	02
13	(IV) ලෝවැඩ සහරාව	29	01	02
14	(III) උපදේශ කාව්‍ය	29	01	02
15	(I) දැඩි ලෝභය යි.	33	04	02
16	(IV) හතරකි.	33	03	02
17	(II) ආනන්ද තෙරණුවෝ ය.	36	03	02
18	(III) ජරා දුක්	42	02	02
19	(II) පංචස්මන්ධය යි.	44	01	02
20	(IV) විසර දෙසිය දහඅටකට පසුව ය.	56	02	02

II - කොටස

ප්‍රශ්න අංකය		පිළිතුර	පිටු අංකය	පේදය/ හැරවි/ පාඨය	ලකුණු
01	i.	බහුජන අත්ථාය මනුස්සානං	02	02	03
	ii.	ආමිස පුජා ලැබීමට අරහං	07	04	03
	iii.	සිත පිරිසුදු භාවනාව	16	03	03
	iv.	සොර අනිකකුට සොරකම්	31	04	03
	v.	අභිධර්ම ත්‍රිපිටකය තෙවන	56 57	03 01	03

02	(I)	<p>මෙම යුගය වන විට විවිධ මහලාදයන් මගින් සපුනව හානි පැමිණි යුගයකි. ප්‍රාග්මික ලෙස යළි නැගී එන්න පැවතිණි, රාජ්‍ය අනුග්‍රහය නොලැබීම, භාෂන භාරදාරී තෙරකෙනෙකු නොවීම, භාෂනය විවිධ නිකායන්ට කැඩීයාම (නිකාය 18 පමණ) යන කරුණු නිසා පරිභාෂිතව පත්ව තිබූ බුදුසසුන යළි නව නිවැරදි කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම නිසා මෙම යුගය වැදගත් වේ. සසුන පිරිසිදු කිරීම, වෙහෙර විහාර භෝධිනාංගිම, රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලබාදීම, ධර්ම සංභායනාවක් සිදුකර පෙරවාද බුදුසමය නැවතත් පිරිසුදුව පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය කටයුතු යෙදීම, නවරට ධර්ම ප්‍රචාරය සිදුකිරීම එම කේතවලින් අතර වේ.</p>	54 - 57		
	(II)	<ol style="list-style-type: none"> 1. කාශ්මීර ගන්ධාර - මජ්ඣන්තික තෙරණුවෝ 2. මහිසමණ්ඩලය - මහාදේව තෙරණුවෝ 3. වනාවාස දේශය - රත්නික තෙරණුවෝ 4. අපරන්ත දේශය - යෝනක ධම්මරත්නික තෙරණුවෝ 5. මහාරට්ඨය - මහා ධම්මරත්නික තෙරණුවෝ 6. යෝනක දේශය - මහා රත්නික තෙරණුවෝ 7. සුවණ්ණ භූමිය - සෝණක හා උත්තර තෙරණුවෝ 8. තිව්වන්ත දේශය - මජ්ඣම තෙරණුවෝ 9. කම්බපණ්ණි දීප (ලංකාව) - මහා මහින්ද තෙරණුවෝ 	57 58	04 01	10
03	(I)	<p>පෞද්ගලික පිරිසිදු භාවය, පාරිකරික පිරිසුදු භාවය හා නිවැරදි සෞඛ්‍ය පුරුදු කෙටියෙන් හඳුන්වා දී පිරිසුදු බව හා සෞඛ්‍ය පුරුදු මැනවින් පවත්වාගෙන යාම නිරෝගි ජීවිතයක් සඳහා හේතුවන බව පැහැදිලි වන ප්‍රමාණවත් පිළිතුරක් ඉදිරිපත් කර ඇත්නම් ලකුණු 05 ක් ලබා දෙන්න.</p>	51 - 53		05
	(II)	<p>පෙළ පොතේ 11 වන පාඨම හා මෑතකාලීන (කොරෝනා සමයේ) අත්දැකීම් ද ඇසුරු කර ගනිමින් උක්ත කරුණ පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයක් ලැබෙන ආකාරයේ කරුණු ඇතුළත් සටහනක් ඉදිරිපත් කර ඇත්නම් ලකුණු 10 ක් ලබා දෙන්න. (පිළිතුරේ ස්වභාවය අනුව ලකුණු තීරණය කළ හැකිය)</p>	51 - 53		10
04	(I)	<ol style="list-style-type: none"> i. අපේක්ෂා ව බාලතා - අයහපත් ගතිගුණ ඇති අය හෙවත් බාලයන් ඇසුරු නොකිරීම ii. පුජා ව පුජනීයානා - පිදිය යුත්තන් පිදීම, මව්පියන්, ගුරුවරුන්, පැවිදි උතුමන්, වැඩිහිටියන් පිදිය යුත්තන් වෙති. ඒ අයට නිසි ගරුමුහුමන් කිරීමයි. iii. බාහුසව්ව - බහුසුත බව. එනම් උගත් බවයි. භාෂා ඇතුළු නොයෙක් ශාස්ත්‍ර ඉගෙනීමයි. iv. විනයෝ ව සුසිත්තිකෝ - මැනවින් හික්මුණු බව යි. සමාජයේ සඳාචාර සම්පන්නව ජීවත් වීමට ඉගෙන ගැනීම යි. v. සුභාසිකා ව යා වාචා - යහපත් වචන කථාකිරීම. බොරුව, කේළම, එරුණ වචනය, හිස්වචනය බැහැරකර යහපත් වචන භාවිත කිරීම යි. 	45 - 47		05
	(II)	<p>බාලයින් ඇසුරු නොකිරීම හා මැනවින් හික්මුණු බව යන කරුණු දෙක ප්‍රමාණවත් පරිදි විස්තර කර, සඳාචාරසම්පන්න පුරවැසියකු බිහිකර ගැනීමට එම ගති ලක්ෂණ උපකාර වන අයුරු කෙටියෙන් පැහැදිලි කර තිබීම පිළිතුර තුළින් අපේක්ෂා කෙරේ.</p>			10

(I)	<p>1. දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය</p> <p>2. දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යය</p> <p>3. දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය</p> <p>4. දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී පටිපදා ආර්ය සත්‍යය</p> <p>1. ඉපදීම දුක්ඛි(ජාති).</p> <p>2. දිරායාම දුක්ඛි(ජරා).</p> <p>3. ලෙඩවීම දුක්ඛි(ව්‍යාධි).</p> <p>4. මරණයට පත් වීම දුක්ඛි(මරණ).</p> <p>5. අප්‍රිය සම්ප්‍රයෝගය දුක්ඛි.</p> <p>6. ප්‍රිය විප්‍රයෝගය දුක්ඛි.</p> <p>7. කැමති දා නොලැබීම දුක්ඛි.</p> <p>කෙටියෙන් කියතොත් පංචඋපාධානස්ථන්ධයම දුක්ඛි.(මෙම කරුණු සියල්ල පැහැදිලිව සඳහන් කර ඇත්නම් මුළු ලකුණු ලබා දෙන්න)</p>	41		05
(II)	<p>1. <u>ජාති දුක්ඛ</u> - මිනිසකු වශයෙන් හෝ කිරිසතකු වශයෙන් හෝ වෙනත් කිසියම් සත්‍යකු වශයෙන් හෝ ඉපදීම දුක්ඛි බව මෙයින් අදහස් වේ. ඉපදීම දුක්ඛි වන්නේ ඉපදෙන විට දැනෙන දුක්ඛදායක වේදනාව නිසා ම නොවේ. ඉපදීමෙන් පසු විඳින්නට ලැබෙන සියලුම දුක් ඉපදීමේ හේතුව නිසා ම ඇතිවන ඒවා ය. ඒ නිසා ඉපදීම දුක්ඛි. යම්තාක් ඉපදීම සිදුවේ ද ඒතාක් අනෙක් සියලු දුක් ද ඇති වේ. එනිසා ඉපදීම බලවත් ම දුක්ඛය.</p> <p>2. <u>මරණ දුක්ඛ</u> - ජීවිතයේ අවසානය මරණය යි. සැමදෙනාට ම මරණයට මුහුණ දීමට සිදු වේ. මරණයට පත් නොවී මරණ දුක්ඛ හරිහැටි දැනගැනීමට කුපුළුවන. එහෙත් මරණයට පත්වීම මහා වේදනාකාරී සිදුවීමක් බව බොහෝ අයගේ මරණ මොහොත දෙස බලනවිට පෙනී යයි. මියයාමට පෙර කාලයක සිට මරණ බියෙන් බියපත්ව සිටින්නෝ ද වෙති. මරණය ගැන ඇසීමට පවා බිය ඇත්තෝ අප අතර වෙති. කෙසේ වෙතත් සැම දෙනාටම යම් දිනක මියයන්නට සිදු වේ. කිසිවකු මැරෙන්නට කැමති නොවෙතත් ඉපදීමත් සමග මරණය දායාද කරගෙන පැමිණෙන නිසා ඊට මුහුණ දිය යුතු ය. මේ නිසා මරණය දුක්ඛි.</p>	42 43	01 01	10
(I)	<p>භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෝභමානව ගමන් කරන බැවින් සුගත නම් වන සේක.</p> <p>භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුන්දර වූ නිවනට වැඩම කළ හෙයින් සුගත නම් වන සේක.</p> <p>භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යහපත් වචන කථාකරන බැවින් සුගත නම් වන සේක.</p> <p>භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සොභමානව ගමන් කරන බැවින්, සුන්දර වූ නිවනට වැඩම කළ බැවින්, යහපත් වචන කථාකරන බැවින් සුගත නම් වන සේක.</p>	20	05	05
(II)	<p>සුප්පබුද්ධං පබුප්ඤ්ඤානි - සදා ගෝතම සාවකා යේසං දිවා ච රත්තෝ ව - භාවනාය රතෝ මනෝ</p> <p>දිවා රෑ දෙක්හි ම - භාවනාවෙහි නියැලුණු ගොයුම් ගොත් සවිවෝ - නිදා පුබුද්ධි සුවසේ</p>	24	06	10